

72. møde.

Torsdag den 27. marts kl. 13.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om beskatningen af renteforsikringer m. v. har afgivet tillægsbetænkning over de til udvalget henviste forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten for skatteåret 1958-59, forslag til lov om lempelse af beskatningen af merindtægt for skatteåret 1959-50 og forslag til lov om børnetilskud. Eksemplarer er omdelt.

Folketingsmand Hans Knudsen har meddelt mig, at han ønsker til handelsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Påtænker handelsministeren en revision af bogføringsloven af 1912, bl. a. med det formål at ændre bestemmelserne om bogføringspligt for vognmænd og fragtmænd?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

I skrivelse af dags dato anmoder handelsministeren om, at der, efter at folketingsmand Aksel Møller er afgået ved døden, må blive foretaget valg af et nyt medlem af folketingets valutaudvalg.

Da afdøde folketingsmand Aksel Møller endvidere var medlem af det udenrigspolitiske nævn og stedfortræder for folketingsmand Ole Bjørn Kraft i Nordisk Råd, vil der her være at foretage valg af henholdsvis et nyt medlem og en ny stedfortræder.

Uden for dagsordenen giver jeg ordet til det ærede medlem hr. Axel Kristensen, for at han som ordfører for forslagsstillerne kan fremsætte et i går anmeldt lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Axel Kristensen): Jeg har den ære for det høje ting at fremsætte forslag til lov om bortfald af ydelser til stabiliseringslån for skatteåret 1958-59.

Under behandlingen sidste sommer af denne lov anerkendte vi, at en sanering af

vor økonomi var nødvendig, men vi hævdede samtidig, at stabiliseringslånet ikke var særlig egnet hertil, idet vi mente, det ville virke produktionsbegrænsende og fremmende for arbejdsløsheden, og vi mener, at det under de nuværende økonomiske forhold er det i højere grad, end tilfældet var, dengang loven blev vedtaget.

Den økonomiske stilling er ændret væsentligt siden sidste sommer. Landets valutastilling er stærkt forbedret dels ved optagelse af lån, dels på anden måde, hvad jeg ikke skal komme ind på her. Obligationskurserne er steget, og pengeirigeligheden i pengeinstitutterne er også steget. Samtidig er der sket væsentlige forringelser. Landbrugets købeevne er faldet stærkt, der er nedgang i industriproduktionen, og der synes at være en begyndende nedgang i vor industrieksport. Skibsfartens indtjening er faldet stærkt, og vi står foran en stigende arbejdsløshed.

Disse ting er almindeligt kendte statistiske kendsgerninger; det drejer sig om fortid. Men erhvervslivets folk, der hver dag har hånden på pulsen, ved lidt mere, ved lidt om fremtiden fra deres omsætning og deres ordreindgang. Det er således, at selv om virksomhedernes ordreindgang er stærkt faldende, vil de ofte være nødt til at fortsætte med at producere i lidt stærkere tempo end det, der svarer til deres ordrebestand, fordi de har faste leveringstider. Men det er ganske åbenbart, at erhvervslivet må vente en betydelig nedgang i beskæftigelsen, hvis der ikke skulle ske pludselige omslag, hvad man ikke kan vente. Det vil derfor være letsindigt at skubbe erhvervenes henvendelse til side som noget, der kun drejer sig om et egoistisk ønske om at slippe fri for at aflevere nogle penge; den er motiveret i den stilling med hensyn til ordrebestand og beskæftigelsesmuligheder, som foreligger for virksomhederne, men som ikke har givet sig udtryk i statistik endnu.

Under disse forhold mener vi, at enhver foranstaltning imod arbejdsløsheden, som ikke fremkalder inflation, og som ikke anspænder vor valutastilling på en for uheldig måde, må træffes. Hvis man så skal se på, hvilke reserver vi har at sætte ind, må vi erkende, at de er meget små; de er næsten ikke til at få øje på, fordi den politik, der har været ført i en årrække, ikke har skabt

[Axel Kristensen.]

sådanne reserver. Det vil derfor ikke være store ting, vi er i stand til at gøre for beskæftigelsen. Det, vi må gøre, er det modsatte af det, vi ellers i lang tid har skullet gøre. Vi skal stimulere, hvor vi før har måttet bremse. Under disse vilkår vil selv en overflytning af kapital fra det ene område til det andet kunne virke beskæftigelsesfremmende.

Under debatten i sommer om disse spørgsmål sagde jeg på mit partis vegne — og jeg mener egentlig, der var nogen tilslutning til det i alle kredse — at det ville være rimeligt at standse uddelingen af statsboligfondstilsagn, således at man ville stå friere, når der var gået nogen tid. Dette er ikke sket; det vil sige, at statens pengebehov til udlån ikke er blevet forringet i den tid, der er gået, og dette kan vi ikke have medansvar for. Man ville have været friere stillet, hvis man havde fulgt vor henstilling.

Vi mener, at det, at man henter penge hos erhvervslivets folk, gør, at de ikke alene mister den aktionsevne, der svarer til det beløb, man henter, men også mister mere; for at skabe produktion, for at sætte arbejde i gang må erhvervslivet nødvendigvis have en risikokapital, og for at få lån til at præstere en større arbejdsindsats, end man selv kan finansiere, må man også have en risikokapital.

Også psykologisk har det betydning, om man har penge, man tør tabe, fordi man tror, der er chance for en gevinst, og der er derfor stor forskel på, om en vis pengemængde flyttes ind i statskassen, som derefter låner dem ud igen, eller om erhvervslivet beholder dem, således at det kan sætte mere arbejde i gang, end hvad der svarer til selve denne kapital. En mand, der har 20 000 kr., vil kunne låne yderligere, altså skabe mere initiativ, mere, end hvad der svarer til den kapital, han selv har.

Derfor mener vi, at det i den forhåndenværende situation vil være rigtigt at lade erhvervslivets folk beholde disse 200 mill. kr., som stabiliseringslånets anden del repræsenterer; dette beløb vil nemlig betyde større beskæftigelse, større initiativ, og midlerne vil hyppigt blive sat ind, hvor de skaber produktivt varigt arbejde, der igen giver andet arbejde. Staten må så gå på låne markedet og få et beløb, svarende til

det, den ellers måtte mangle til at finansiere de forpligtelser, den har påtaget sig mod vort ønske.

Det er jo sådan, at arbejdsløsheden i en situation som den, vi nu er i, har en selvopskruende virkning, fordi folk bliver bange og holder igen. Ethvert incitament til at bremse denne selvopskruende virkning må derfor bruges, og et af de få midler, vi har, er at standse udskrivningen af stabiliseringslånene. Det er motiveringen for fremsættelsen af dette lovforslag.

Formanden: Eksemplarer af det nu fremsatte lovforslag vil blive omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om udskydelse af revisionen af lov om folkebiblioteker.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3365).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Petra Petersen: Da hverken udvalget eller den højtærede undervisningsminister har fulgt kommunisternes opfordring til allerede på nuværende tidspunkt at give de hårdst ramte biblioteker en økonomisk hjælp, indtil vi i næste samling kan gå til en gennemgribende revision af loven om folkebiblioteker, vil kommunisterne stemme imod lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget
vedtoges med 135 stemmer mod 6.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om forlængelse af lov om indskrænkning i adgangen til at anvende pap og andre erstatningsmaterialer i skotøj.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3378).